

2023/2015(INI)

26.5.2023

ARVAMUS

Esitaja: kalanduskomisjon

Saaja: põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon

Euroopa valgustrateegia
(2023/2015(INI))

Arvamuse koostaja: Nicolás González Casares

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Kalanduskomisjon palub vastutaval põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et kala ja karpide tarbimine oli 2021. aastal ELis 10,41 miljonit tonni, ELi eksport oli 2,56 miljonit tonni ja ELi import 6,15 miljonit tonni; arvestades, et 2020. aastal vähenes kala ja mereandide sisetarbimine 2019. aastaga võrreldes 6 %;
 - B. arvestades, et alates 2013. aastast on enamik maailma kalast ja mereandidest pärit vesiviljelusest; arvestades, et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) andmetel oli ülemaailmne vesiviljelustoodang 2020. aastal 122,6 miljonit tonni, samal ajal kui kalapüük oli 91,4 miljonit tonni;
 - C. arvestades, et maailmas on 3,3 miljardit inimest, kelle loomsete valkude tarbimise moodustavad kuni 20 % ulatuses kalandus- ja vesiviljelustooted, ning arvestades, et mõnes rannikuriigis ja väikestes arenevates saareriikides moodustavad need tooted poole või rohkem loomsete valkude kogutarbimisest;
 - D. arvestades, et Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) on seisukohal, et kalade küllastumata rasvade sisaldus teeb neist head valgu- ja rasvaallikad tervislikus toiduvalikus;
 - E. arvestades, et kalandus ja vesiviljelus annavad olulise panuse mitme kestliku arengu eesmärgi saavutamisse, nagu nälja kaotamine (eesmärk nr 2), hea tervis ja heaolu (eesmärk nr 3), vastutustundlik tarbimine ja tootmine (eesmärk nr 12), kliimameetmed (eesmärk nr 13) ning ookeani- ja mereökosüsteemid (eesmärk nr 14);
1. kutsub komisjoni üles tagama, et tulevases Euroopa valgustrateegias tunnustataks kestlike kalandus- ja vesiviljelussektorite ning nende töötajate strateegilist rolli kõrgeima kvaliteediga veekeskkonnast saadud valkudega varustajatena, kellel on üks väiksemaid süsinikujalajälgi, ning seega nende panust ja potentsiaali majandusarengu soodustamisel ja uute töökohtade loomisel; rõhutab, et on äärmiselt oluline, et komisjon kaasaks sektori enda ning kalanduse ja vesiviljeluse eest vastutavad eri haldusasutused oma valgustrateegia väljatöötamise;
 2. rõhutab, et kalandus- ja vesiviljelustooted, mille süsinikujalajalg on väiksem kui põllumajanduslikult kasvatatud lihatoodel, vajavad ka väiksemat sisendit ning neil on oluline roll kestliku toidusüsteemi ülesehitamisel; on veendunud, et kalandus- ja vesiviljelussektoril võib olla suur roll nii kliimakriisiga toimetulekul kui ka maailma kasvavale elanikkonnale tervisliku toidu pakkumisel; juhib tähelepanu veeandide strateegilisele väärtusele Euroopa rohelise kokkuleppe ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisel;
 3. rõhutab kalanduse ja vesiviljeluse keskset rolli toiduga kindlustatuse tagamisel ning kõikides tervislikel ja kvaliteetsetel valkudel põhinevates toitumisstrateegiates; peab seetõttu vajalikuks tugevdada Euroopa kalandus- ja vesiviljelussektori konkurentsivõimet kõrgeima kvaliteedi ja parimate kestlikkusstandarditega toiduainete

tarnijatena kogu maailmas, et vähendada ELi kasvavat sõltuvust impordist, sealhulgas kalaõlide ja kalajahu osas, seoses ohtudega, mida see endast kujutab toiduga varustatusele, eriti mõnedes Aafrika riikides; peab lisaks vajalikuks tagada toiduga kindlustatus ja taskukohane toidutootmine;

4. rõhutab, et EL on kalandus- ja vesiviljelustoodete netoimportija, kuna peaaegu 60 % ELi kogutarbimisest imporditakse kolmandatest riikidest; tuletab meelde, et ELi omavarustatuse määr langes pärast COVID-19 pandeemiat 38,9 %-ni, kusjuures viimase kümne aasta jooksul on see olnud keskmiselt 43 %; tuletab meelde, et peaaegu 30 % imporditud mereandidest on sellistest kolmandatest riikidest pärit valge kala, kus on erinevad tootmis- ja kestlikkusstandardid; on arvamisel, et praegune tasakaalustamatus ei ole vastuvõetav, sest sõltuvus kolmandatest riikidest on liiga suur ning praegused majanduslikud ja sotsiaalsed olud on keerukad, eriti nüüd, kui Euroopa mereandide sektor seisab silmitsi suurte raskustega, nagu Brexitist, energiahindade tõusust ja mereruumi kasutamise konkurentsist tulenevad probleemid; on seisukohal, et siseturule imporditavatelt valgutoodetelt tuleks nõuda sama kõrgeid kestlikkusstandardeid, nagu nõutakse ELi toodetelt, et vältida olukorda, kus ELi kõrgete kestlikkusstandardite tõttu viiakse tootmine üle välismaale, tühistades nii ELi tootjate kestlikkuse alaseid jõupingutusi ja kahjustades võrdseid tingimusi; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kahekordistama jõupingutusi, et suurendada veekeskonnast saadud valgu kestlikku omamaist tootmist;
5. rõhutab Euroopa kalandussektori juba tehtud jõupingutusi kalavarude olukorra parandamiseks ELi tasandil; rõhutab sellega seoses vajadust jätkata jõupingutusi, et püüda kala kestlikult ja minimeerida mõju mereökosüsteemidele, tagamaks heas seisundis kalavarud ja ookeanid, kuna sektoril on oluline roll Euroopa toiduga kindlustatuse ja toidusõltumatuse tagamisel; rõhutab, et neid jõupingutusi tuleb toetada, kuna kalandussektor ei pea üksi kandma kulu, mis kaasneb üleminekuga kestlikumale kalandusele; rõhutab kalandus- ja vesiviljelussektori tähtsust ELi valguga varustamisel ning eelkõige väikesemahulise ja käsitsipüügi tegelevate kalurite ning karpide korjajate olulist rolli, kes annavad väärtusliku panuse ELi valguga varustamisse;
6. rõhutab, et kalandus- ja vesiviljelustoodete korrapärane tarbimine on tervisliku toitumise oluline osa ning et tänu oma südametervisele kasulikele omadustele on kalasöömisel suur potentsiaal vähendada toitumisega seotud haigusi, nagu südameveresoonkonna haigused; väljendab seetõttu muret kalasöömise vähenemise pärast ELis; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama kalandus- ja vesiviljelustoodete, eelkõige kohaliku toodangu rolli oma toitumispoliitikas ja -programmides, võttes arvesse WHO soovitusi veeandide tarbimise kohta, eelkõige edendades nende tarbimist konkreetsetes rühmades, nagu noored, või isegi viies sisse või parandades nende toodete tarbimist koolides ja programmides, mille eesmärk on tegeleda konkreetsete toitumisprobleemidega; tuletab lisaks meelde, et direktiiv 2006/112/EÜ¹ võimaldab liikmesriikidel kohaldada toiduainete ja nendega seotud teenuste tarnete suhtes vähendatud käibemaksumäärasid, ning võttes arvesse kalatarbimise eeliseid, kutsub liikmesriike üles kalatoodete puhul seda võimalust kasutama;
7. rõhutab, kui oluline on vähendada vette tagasilaskmist, et vältida toidu raiskamist;

¹ Nõukogu direktiiv 2006/112/EÜ, 28. november 2006, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi. ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

kordab sellega seoses oma 18. mai 2021. aasta resolutsioonis² esitatud üleskutset teha kindlaks kaubanduslikud ja/või heategevuslikud võimalused, kuidas kasutada parimal võimalikul viisil ära alammõõdust väiksemat vältimatut või soovimatut saaki ning eelistada ühtlasi püügitehnikaid, mis sellist püüki võimalikult suures ulatuses väldivad ja vähendavad; rõhutab sellega seoses vajadust vältida mereandide järelturu tekkimist või laiendamist;

8. on seisukohal, et tarbijad on muutumas teadlikumaks oma tarbitavast toidust ja sellest, kuidas see on toodetud; kordab oma nõudmist, et tarbijatele tehtaks kättesaadavaks rohkem teavet eri toiduainete, sealhulgas valkude keskkonnamõju kohta, samuti teave nende tootmise kohta, et aidata kaasa õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi loomisele; väljendab heameelt strateegias „Talust taldrikule“ väljendatud komisjoni kavatsuse üle laiendada kohustusliku päritolu- või lähtetähise kasutamise nõuet enamatele toodetele;
9. väljendab heameelt komisjoni 15. novembri 2022. aasta teatise üle ELi vetikasektori muutmise kohta tugevamaks ja kestlikumaks (COM(2022)0592); on veendunud, et komisjon peaks tulevases Euroopa valgustrateegias tuginema sellistele algatustele nagu see; juhib tähelepanu sellele, et vetikad ja mikrovetikad võivad olla oluline täiendav valguallikas osana kestlikust ja kindlast ülemaailmsest toidutootmissüsteemist, ning kutsub komisjoni üles lisama see kasutamata potentsiaal Euroopa valgustrateegiasse;
10. juhib tähelepanu innovatsiooni ja uute ettevõtete potentsiaalile selliste uute kalasöötade loomisel, millel on väiksem CO₂ jalajälg ja väiksem mõju bioloogilisele mitmekesisusele; rõhutab, et taimse valgu tootmise ja täiendavate valguallikate, näiteks putukate ja vetikate valdkonna edasine arendamine ja kestlik innovatsioon ELis on tõhus viis paljude ELi ees seisvate keskkonna- ja kliimaprobleemide lahendamiseks; rõhutab vajadust investeerida teadus- ja arendustegevusse, lahutamaks veelgi enam meriviljeluse kalapüügist, et kiirendada ja suurendada täiendavate valkude, näiteks taimsete valkude, mereandide töötlemise kõrvalsaaduste, mikroobsete koostisosade, vetikate ja putukate kasutamist kalasöödas;
11. rõhutab, et ELi vesi- ja meriviljelus võivad anda praegusest palju suurema panuse kestlikku toidutootmisse ning pakkuda tervislikumat, õiglasemat ja kestlikumat valku, mis sõltub vähem kalapõhisest söödast ning mille puhul ei kasutata sööta, mis on saadud ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi (ETR-kalapüük) saagist kalajahu ja -õli tootmisel; rõhutab vajadust parandada veeloomade heaolu, kuna suurem heaolu tähendab vähem haigusi, vähem antibiootikume ja paremas seisundis ökosüsteeme; väljendab heameelt kestlikuma ja konkurentsivõimelisema ELi vesiviljeluse strateegiliste suuniste üle ajavahemikuks 2021–2030 ning juhib tähelepanu vajadusele jälgida ja edendada vesiviljeluse arendamise mitmeaastastes strateegiakavades sätestatud reformide elluviimist, et hoogustada kestlikku tootmist; kordab oma nõudmist luua tugev, usaldusväärne, prognoositav, ühtlustatud ja ettevõtjasõbralik õigusraamistik, mis toetab kestliku vesiviljeluse arengut.

² [Euroopa Parlamendi 18. mai 2021. aasta resolutsioon ühise kalanduspoliitika artikli 15 kohase loomiskohustuse eesmärkide täitmise kohta, ELT C 15, 12.1.2022, lk 9.](#)

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	24.5.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 19 -: 2 0: 6
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Clara Aguilera, João Albuquerque, François-Xavier Bellamy, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, France Jamet, Predrag Fred Matić, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Marc Tarabella
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Martin Hlaváček, Ska Keller, Gabriel Mato, Raffaele Stancanelli, Lucia Vuolo, Stéphanie Yon-Courtin
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, Marco Campomenosi, Clare Daly, Gilles Lebreton, Mick Wallace

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

19	+
ID	France Jamet, Gilles Lebreton
NI	Marc Tarabella
PPE	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Lucia Vuolo
Renew	Asger Christensen, Martin Hlaváček, Jan Huitema
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić
The Left	Clare Daly, Mick Wallace

2	-
ID	Marco Campomenosi
Renew	Stéphanie Yon-Courtin

6	0
ECR	Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Ska Keller, Caroline Roose

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu